НАРОДНО СЪБРАНИЕ
Вх.№ 49-354-04-296
Дата 06 / 12 2023 г.

ЧРЕЗ
ПРЕДСЕДАТЕЛЯ НА
НАРОДНОТО СЪБРАНИЕ
Г-Н РОСЕН ЖЕЛЯЗКОВ

16:41

ДО
ПРЕДСЕДАТЕЛЯ НА
КОМИСИЯТА ПО
БЮДЖЕТ И ФИНАНСИ
Г-Н ЙОРДАН ЦОНЕВ

УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН ПРЕДСЕДАТЕЛ,

На основание чл. 80, ал. 1, изречение първо от ПОДНС внасяме аргументирано предложение за изменение и допълнение на законопроект за бюджета на Националната здравноосигурителна каса за 2024 г., № 49-302-01-74, внесен от Министерски съвет на 24 ноември 2023 г., приет на първо гласуване на 1 декември 2023 г., както следва:

I. В **чл. 1, ал. 2** да се направят следните изменения и допълнения:

1. Ред 1.1.3.7.1. да се измени така:

1.1.3.7.1.	в т.ч. за финансиране осигуряването на медицински персонал в лечебните заведения по чл. 55, ал. 2, т. 3в, буква „а“ от Закона за здравното осигуряване за болнична помощ	30 000,0

2. Да се създаде ред 1.1.3.7.2.:

1.1.3.7.2.	в т.ч. за финансиране осигуряването на медицински персонал в лечебните заведения за болнична помощ по чл. 55, ал. 2, т. 3в, буква „б“ от Закона за здравното осигуряване	30 000,0

II. Параграф 11 да отпадне.

III. Параграф 14 да отпадне.

IV. Параграф 15 да отпадне.

V. Параграф 17 да се измени така:

„**§ 17.** В Закона за здравното осигуряване (обн., ДВ., бр. 70 от 1998 г.; изм. и доп., бр. 93 и 153 от 1998 г., бр. 62, 65, 67, 69, 110 и 113 от 1999 г., бр. 1 и 64 от 2000 г., бр. 41 от 2001 г., бр. 1, 54, 74, 107, 112, 119 и 120 от 2002 г., бр. 8, 50, 107 и 114 от 2003 г., бр. 28, 38, 49, 70, 85 и 111 от 2004 г., бр. 39, 45, 76, 99, 102, 103 и 105 от 2005 г., бр. 17, 18, 30, 33, 34, 59, 80, 95 и 105 от 2006 г., бр. 11 от 2007 г.; Решение № 3 на Конституционния съд от 2007 г. - бр. 26 от 2007 г.; изм. и доп., бр. 31, 46, 53, 59, 97, 100 и 113 от 2007 г., бр. 37, 71 и 110 от 2008 г., бр. 35, 41, 42, 93, 99 и 101 от 2009 г., бр. 19, 26, 43, 49, 58, 59, 62, 96, 97, 98 и 100 от 2010 г., бр. 9, 60, 99 и 100 от 2011 г., бр. 38, 60, 94, 101 и 102 от 2012 г., бр. 4, 15, 20, 23 и 106 от 2013 г., бр. 1, 18, 35, 53, 54 и 107 от 2014 г., бр. 12, 48, 54, 61, 72, 79, 98 и 102 от 2015 г.; Решение № 3 на Конституционния съд от 2016 г. - бр. 20 от 2016 г.; изм. и доп., бр. 98 от 2016 г., бр. 85, 101 и 103 от 2017 г., бр. 7, 17, 30, 40, 77, 92, 102 и 105 от 2018 г., бр. 24, 99 и 101 от 2019 г., бр. 54, 67 и 103 от 2020 г., бр.

21 от 2021 г., бр. 18, 32 и 62 от 2022 г. и бр. 8, 13, 64, 66, 82 и 84 от 2023 г.) се правят следните изменения:

1. В чл. 45, ал. 17, в т. 4а думите „медицински изделия и за диетични храни за специални медицински цели“ се заличават.

2. В чл. 55, ал. 2 т. 3в се изменя така:

„3в. методика за финансиране осигуряването на медицински персонал в:

а) лечебни заведения, които извършват медицински дейности в населени места в труднодостъпни и/или отдалечени райони или единствени изпълняват съответната дейност на територията на общината, с изключение на лечебните заведения по чл. 106а, ал. 5б от Закона за лечебните заведения;

б) лечебните заведения за болнична помощ по чл. 45, ал. 2а.“

VI. В § 18 думите „с изключение на § 17, т. 2, която влиза в сила от 1 март 2024 г.“ да се заличат.

ВНОСИТЕЛИ:

Костадин Ангелов

Валери Делчевски

Христина Георгиева

Мъчезар Иванов

Красимир Сабев

Иван Сергиенко

М О Т И В И

към предложение за изменение и допълнение на законопроект за бюджета на Националната здравноосигурителна каса за 2024 г., № 49-302-01-74, внесен от Министерски съвет на 24 ноември 2023 г., приет на първо гласуване на 1 декември 2023 г.

С предлаганите изменения и допълнения на законопроекта за бюджета на Националната здравноосигурителна каса за 2024 г., № 49-302-01-74, внесен от Министерски съвет на 24 ноември 2023 г. се цели:

1. Да се обособят два отделни реда в чл. 1, ал. 2 от ЗБНЗОК за 2024 г. – ред 1.1.3.7.1. и ред 1.1.3.7.2., с които в рамките на здравноосигурителните плащания за болнична помощ да се разпределят по равно предвидените средства от 60 млн. лв. за финансиране осигуряването на медицински персонал в лечебните заведения за болнична помощ, които извършват медицински дейности в населени места в труднодостъпни и/или отдалечени райони или единствени изпълняват съответната дейност на територията на общината и в лечебните заведения за болнична помощ по чл. 45, ал. 2а от Закона за здравното осигуряване (ЗЗО). Във връзка с това, се предлага и съответната редакционна промяна в чл. 55, ал. 2, т. 3в от ЗЗО, с цел постигне на кореспонденция между текстовете на разпоредбите на Закона за здравното осигуряване и на Закона за бюджета на НЗОК за 2024 г.

2. Отпадане на **§ 11** от законопроекта, тъй като с предлаганата разпоредба се създават допълнителни ограничения, които не са уредени в специалния закон, регулиращ обществените отношения в областта на здравното осигуряване – Закона за здравното осигуряване. В мотивите към законопроекта единствено е описано самото предложение, но не се посочва, каква е целта на това предложение, нито е предоставена каквато и да било обосновка. С тази разпоредба де факто се допълват действащите разпоредби на Закона за здравното осигуряване в противоречие с принципите и изискванията на Закона за нормативните актове. Предложената разпоредба би могло да се счита, че противоречи и на принципа за свободна стопанска инициатива и за равнопоставеност на стопанските субекти, определени в Конституцията на Република България. В чл. 19, ал. 2 от Конституцията на РБ ясно е записано, че законът създава и гарантира на всички граждани и юридически лица еднакви правни условия за стопанска дейност, като предотвратява злоупотребата с монополизма, нелоялната конкуренция и защитава потребителя.

Следва да се има предвид, че така предложената разпоредба, по отношение на дейностите, включени в пакета, гарантиран от бюджета на НЗОК, противоречи на философията и принципите на действащите разпоредби на Закона за здравното осигуряване и на Конституцията на Република България.

Съгласно чл. 2, ал. 1, изречение второ от Закона за здравното осигуряване, задължителното здравно осигуряване предоставя пакет от здравни дейности, гарантиран от бюджета на НЗОК. Също така, по силата на чл. 4, ал. 1 от ЗЗО, задължителното здравно осигуряване гарантира свободен достъп на осигурените лица до медицинска помощ чрез определен по вид, обхват и обем пакет от здравни дейности, както и свободен избор на изпълнител, сключил договор с районна здравноосигурителна каса.

Съгласно чл. 55, ал. 2, т. 3а от Закона за здравното осигуряване, Националните рамкови договори съдържат обемите, цените и методиките за остойностяване и закупуване на видовете медицинска помощ по чл. 45 от ЗЗО. Същевременно, в чл. 55а, ал. 1 от ЗЗО изрично се посочва, че Националната здравноосигурителна каса планира, договаря и закупува за здравноосигурените лица медицинска помощ по чл. 55, ал. 2, т. 2 от ЗЗО в рамките на обемите, договорени в националните рамкови договори и в съответствие с бюджета на НЗОК за

съответната година. В този смисъл, действащото законодателство недвусмислено е предвидило достатъчно механизми за гарантиране финансовата стабилност на НЗОК. Следва да се има предвид, че с текста на предлаганата разпоредба се нарушава принципът на договорното начало, залегнал в Закона за здравното осигуряване, като в известна степен се обезсмисля и договорният процес между НЗОК и БЛС, съответно БЗС, по отношение обемите на медицинската помощ.

Не на последно място, с предлаганата разпоредба на § 10 от Преходните и заключителните разпоредби на законопроекта ясно се посочва, че сключването на договори и/или допълнителни споразумения по реда на чл. 59, ал. 1а от Закона за здравното осигуряване е в рамките на утвърдените стойности по чл. 4, ал. 1, т. 1, буква „б“ от ЗБНЗОК за 2024 г., като тези стойности са изчислени на базата на договорените в Националните рамкови договори цени и обеми в съответствие с бюджета на НЗОК за 2024 г.

Следва да се отбележи, че освен за финансовата стабилност на НЗОК, държавата трябва да съблюдава и за спазване правата на пациентите за навременен достъп до модерна и ефективна медицинска помощ. Здравето на гражданите е конституционно прокламирана ценност и опазването му е възложено на държавата, съгласно чл. 52, ал. 3 от Конституцията, а гарантирането и осигуряването на достъпни и качествени медицински услуги за всички български граждани е един от основните инструменти за опазване здравето на гражданите и задължение на държавата. При формирането на политики, отговорните институции следва да се водят имено от това конституционно задължение. В този смисъл, основната функция и задължение на НЗОК е да защитава интересите на здравноосигурените лица и да им гарантира достъпна и навременна медицинска помощ.

Като цяло липсва оценка на въздействието върху всички засегнати страни - участници в процеса по предоставянето на медицински услуги и пациентите. Промените се предполага, че ще имат положителен финансов ефект върху бюджета на НЗОК, въпреки липсата на реални разчети в подкрепа на това твърдение, като същевременно не става ясно до колко ще се гарантира навременното и съвременно лечение на българските граждани.

Следва да се има предвид, че лечебните заведения, за които се предлага въвеждането на ограничение, са преминали успешно цялата процедура за получаване на разрешение за дейност, съгласно действащото законодателство и по-конкретно Закона за лечебните заведения. Административно отлагане с една, а може би и повече, години от страна на НЗОК за заплащане на тези дейности на основание единствено запазването на финансовата стабилност на НЗОК е необосновано и незаконосъобразно.

3. Отпадане на предложеното с § 17, т. 2 изменение на разпоредба на чл. 45, ал. 29 от ЗЗО и свързаните с него разпоредби на § 14 и 15. От мотивите не става ясно каква е целта на това предложение и по какъв начин ще се подобри провеждането на процедурите по реда на Закона за обществените поръчки (ЗОП) ако те се извършват от управителя на НЗОК. Съгласно действащите разпоредби на ЗОП независимо кой провежда процедури за възлагане на обществени поръчки и за сключване на рамкови споразумения, тези процедури подлежат на обжалване по реда на чл. 196 от Закона за обществените поръчки пред Комисията за защита на конкуренцията (КЗК). Към момента основен проблем, препятстващ сключването на рамкови споразумения по действащия ред, е именно обжалване на процедурата от някои от участниците в нея пред КЗК. В този смисъл следва да бъде оценена целесъобразността на предложената нормативна промяна и да бъде изготвена подробна оценка на въздействието, която да предостави достатъчно данни за вземането на информирано решение.

При внимателен преглед на действащата нормативна уредба, може да се направи заключението, че предлаганото изменение на чл. 45, ал. 29 от Закона за здравното осигуряване противоречи на

действащите разпоредби на Закона за здравното осигуряване и на Закона за обществените поръчки.

Следва да се отбележи, че предложението за изменение на Закона за здравното осигуряване противоречи на действащата разпоредба на чл. 26, ал. 2 от Закона за нормативните актове, съгласно която в процеса по изработване на проект на нормативен акт се провеждат обществени консултации с гражданите и юридическите лица и на действащата разпоредба на чл. 26, ал. 3 от Закона за нормативните актове, съгласно която преди внасянето на проект на нормативен акт за издаване или приемане от компетентния орган съставителят на проекта го публикува на интернет страницата на съответната институция заедно с мотивите, съответно доклада, и предварителната оценка на въздействието за обществени консултации. Във връзка с това, предложената промяна в Закона за здравното осигуряване следва да бъде внесена в Народното събрание като законопроект за изменение на Закона за здравното осигуряване, който да бъде обсъден и гласуван съгласно установения ред.

Не на последно място, направеното предложение следва да се разглежда и в контекста на образуваното от Конституционния съд на Република България к.д. № 15 от 2023 г. във връзка с прието допълнение на Закона за здравното осигуряване именно чрез Преходните и заключителните разпоредби на Закона за бюджета на НЗОК за 2019 г. (обн., ДВ, бр. 102 от 2018 г.).

ВНОСИТЕЛИ:

Костадин Ангелов

Валери Лачовски

Христо Гергинов

Бончо Иванов

Кристиян Събев

Иван Червенков